

Posamezne številke Trstu in okolici po 20 stotilk. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 mm). — Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 40 stot.; osmrtnice, zalivale, poslanice in vabila po L 1.—, oglasi denarnih zavodov mm po L 2. Mali oglasi po 20 st. beseda, najmanj pa L 2. — Oglase sprejema inseratni oddelek Edošini. Naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edošini. Uprava in inseratni oddelek se nahajata v Trstu, ul. sv. Frančiška As. 20

ni mi najdemo precej bistvene razlike, kolikor se tiče stanovišča glede osebnih lastnin. Vidimo dve veliki skupini, ki sta se borile med seboj vse devetnajsto stoletje; politično kolektivistično in društveno kolektivistično skupno.

Politični kolektivism stremi za tem, da bi vsa produkcijska in prometna sredstva, kakor tovarne, železnice, zemlja, skratka vse kar služi ali pomaga pri ustvarjanju gospodarskih dobrin, prešla v last države, občine ali drugih javnih združenj. Društveni kolektivism, ki sicer ne zanika popolnoma javne lastnine, pa praviloma prepušča proizvajalna sredstva v lasti članov, ne stoji torej nikakor na stališču splošnega imetja, temveč na stališču združenega, v gotovem smislu tedaj na osnovi zasebne lastnine tudi glede produkcijskih sredstev.

Izmed društvenih kolektivistov so najvažnejši Fourier, Boucheze, Owen, Blanc, Proudhon in Lasalle. Politično kolektivistične pa so one smeri, ki so se razvile iz revolucijskega komunizma, predvsem torej marksizem.

Iz tega vidimo torej, da se glede stališča o lastninskem oblikam razne socialistične smeri močno ločijo. In če se danes dan na dan sliši razne agitatorje razkladati, da se socializem in zasebna lastnina izločujeta, si je treba misliti, da dotični pač jako slabo poznajo zgodovino socializma.

Meja med Jugoslavijo in Italijo naj bi bili Jadran!

BELGRAD, 31. (S.) V svojem govoru v poslanski zbornici je izjavil Vesnić med drugim: »Mi moremo računati na sodelovanje zaveznikov, toda ne moremo zahtevati, da nas rešijo obvez, ki nam jih nalaga naš položaj zaveznikov. Mi smo dolžniki zaveznikov in zavedati se moramo naših dolgov in obvez.

Očitno se je vladi, da ni rekla ničesar v svojih izjavah o jadranskem vprašanju. Jaz nisem hotel govoriti predvsem iz taktičnih vzrokov in tudi, da se izogнем razpravi ki bi mogla otežkočiti položaj vlade in naše delegacije.

Kar se tiče zapadnih meja in odnosov z Italijo, izjavljam, da vlada in naše odposlanstvo ne smeta misliti, da se pogajata s sovražno državo. Rešiti moramo z Italijo važna in težavna vprašanja. Pokazati moramo trdo voljo in gotovo odločnost in braniti moramo z vsemi sredstvi in dokazi svoje bistvene koristi in pravice. V tem boju moramo porabiti v prvi vrsti točne dokaze in prepričati moramo masprotnika ter ga prisiliti, da resno upošteva naše zahteve. Prijateljsko sosodstvo je potrebno in zato se morajo kolikor mogoče odstraniti vzroki spora.

Najboljša rešitev bi bila, če bi Jadransko morje postalo meja med našo mlado državo in Italijo.

Bržkone ne pride do take rešitve. Naši sosedi niso naklonjeni v tem hipu taki rešitvi. Moramo poizkusiti urediti naše odnose z zavezniki in omogočiti življenje svojem bratstvu, ki ostanejo v italijanskih mejah, kakor tudi Italijanom, ki ostanejo pri nas.

Ukrepi jugoslovenske vlade za slučaj, da D'Annunzio zasede Sušak.

LONDON, 30. Reuterjeva agencija je prejela iz Belgrada to le brzojavko:

»V odgovor na nelo vprašanje o reškem vprašanju je odgovoril ministrski predsednik tako le: »Jugoslovenska vlada je obveščena, da namerava D'Annunzio s svojimi četami zasesti Sušak v določenem dnevu in času. Takoj po prejemu te vesti je jugoslovenska vlada obvestila italijansko vlado, da bi takak akcija naredila v Jugoslaviji zelo neugoden vtisk in da bi bila jugoslovenska vlada pripravljena ukreniti proti tem dogodkom ukrepe, ki jih bodo zahtevale državne koristi, in da torej odklanja »a priori« vsako odgovornost za posledice, ki bi jih mogoč imeti ta čin. Istocasno je jugoslovenska vlada obvestila tudi druge zavezniske in prijateljske vlade o tem dejstvu ter dala jugoslovenskemu odposlanstvu na mirovni konferenci navodila, kako naj o tem poroča vrhovnemu svetu in konferenci poslaničkov. Ta izjava je bila sprejeta z živahnim odobravanjem.

Proti odpuščanju jugoslovenskih delavcev iz reških tvornic.

PARIZ, 30. Jugoslovensko odposlanstvo je poslalo mirovni konferenci pismo, v katerem protestira proti odpustitvi 250 jugoslovenskih delavcev in delavk iz tvornice tobaka na Reki. Jugoslovensko odposlanstvo poudarja, da so nekateri teh delavcev zaposleni v tvornici že 10—15 let, in zahteva, naj se vzamejo takoj nazaj v službo.

V znamenju vsilic.

RIM, 31. O reških dogodkih, ki so se vršili 26. t. m. v protest proti rimskim dogodkom, poroča natančno reška »Vedetta d'Italia«, pri čem spela semkaj včeraj. V petek 26. t. m. je skril reški župan meščane na rimski trg, kjer se je okoli 21 zbralo precejšnje število ljudi, med katerimi je bilo največ D'Annunzijevoj arditov in prostovoljcev. D'Annunzio je govoril množici s palače, kakor je to ta krenila proti Sušaku, ki je ločen od Reke z žičnimi ovirami. S krikom »Doli z Nittijem! Smrt izdajalcem!« je množica planila na most in vdrila čez ovire na drugo stran, v Sušak. Straža italijanskih rečnih čast na mostu se je umeknila in množica je neovirano divjala po sušaskih ulicah ter se nato povrnila na Reko, noseč v triumfu živeče in druge ovire, ki so zapirale pot na Sušak. Prišla je pred D'Annunzijevo palačo, kjer je svoj plen na trgu zažgala. D'Annunzio je izpregovoril množici nekoliko besedi — piše »Vedetta d'Italia« — reški med drugim, da se mu je iz temne njegove sobe zdelo, da vidi legionarje in meščane, kako nosijo vsilice. Tragičen simbol, je rekel, to, kar ste nosili. Često se slutnje naroda uresničuje. In če se

Italija ne zbudi iz svojega sna, pride morda dan, ko se bo videlo, kako se visoko na Kampidoliju ziba proketo truplo skrunitelja italijanske zmage.

Bila je takrat ena po noči. Res lepe noči na Reki!

Potovanje avstrijskih odposlancev v Belgrad.
DUNAJ, 31. (S.) »Tagblatt« piše, da odpotujejo zastopniki avstrijske vlade 2. junija v Belgrad v svrhu pogajanj z jugoslovensko vlado o gospodarskih vprašanjih. Člani tega odposlancestva so tudi državni podtajnik Pavel Löwenfeld, Ross, Zwodnis in sekcijski šef Riedl. Ta dva poslednja odpotujeta tudi v Padovo, kjer se udeležijo kakih 80 avstrijskih trdeč semanj z vzorci.

Odredba za delničarje.

BELGRAD, 29. Minister za trgovino je odredil, da morajo delniška društva v področju dosedanjega kraljevine Srbije sklicati v roku treh mesecev v svrhu dojenja poslov, ki so predvideni v zakonu o delniških družbah in v zakonu o likvidaciji moratornega stanja.

Čeki za valute.

BELGRAD, 30. Ministrski svet je sklenil, da more Narodna banka v Belgradu izdati pooblaščenim denarnim zavodom čke za valuto in to takoj po prejemu odgovarjajoče vrednosti in vedno po naročilu banke, ki ji valuto pošlje. V Zagrebu sprejemajo valute za kupovanje čekov Hrvatske štedionice, Hrvatske ekskomptna banka in Srbska banka. V Ljubljani pa Ljubljanska kreditna banka in Slovenska ekskomptna banka. Omenjeni zavodi obveste po sprejetju valute Narodno banko pisмено o sprejeti vrednosti ter zahtevajo, da se jim pošlje ček. Narodna banka plačuje omenjenim zavodom na račun kurzne difference med valuto in devizami za prenos stroškov pri vložitvi dolarjev 5 odstotkov, pri angleških funtih 3 odstotke, pri francoskih in italijanskih lirah pa 2 odstotka.

Z rusko-poljskega bojišča.

Poljsko poročilo z bojišča.

VARŠAVA, 30. (S.) Uradno poročilo pravi: V smeri železniške proge Poljsko-Molodečno postajajo bojišči napadi vedno bolj slabi. Sovražnik je izgubil dosti ljudi, živeča in vojnega materiala. Na desnem bregu Berezine so naše čete obkolile dve diviziji pešev in eno konjeniško divizijo. Ujeli smo 2 tisoč vojakov in 400 konj. Ostanki sovražne divizije so se vrnili čez Berezino. Berezina je od Borozovega do izliva v Dnjevpr sedaj popolnoma v naših rokah. V Ukrajini je položaj neizpremenjen.

Rusko poročilo z bojišča.

DUNAJ, 31. Radioporočilo iz Moskve javlja to le poročilo o operacijah rdeče vojske z dne 28. majnika: V smeri proti Svecianom pri Vični smo zasedli nekoliko vasi severno od Postav. V smeri proti Molodečnemu smo prekoristili reko Dvino. Vzeti smo Krive in Dolgovin in naskočili postojanke pri Krajsem. Naše zrakoplovne čete so vrgle bombe na železniško progo Borisov-Minsk. Pri Gumenju smo preprečili sovražniku prehod čez Berezino. Pri Kijevu se vrže srditi boji. Pri Tarači (Kijev) smo zlomili sovražnikov odpor, zasedli Taračo in druge vasi 40 vrst proti severovzhodu od tega mesta.

SOVRAZNOSTI MED RUSIJO IN JAPONSKO DOKONČANE.

LONDON, 29. Sovražnosti med Japonsko in Rusijo so se dokončale dne 25. majnika.

Iz odrešene domovine.

Dva ljudska tabora. Dne 24. t. m. je bil v Turinu ljudski tabor, 10.000 ljudi, kjer je govoril nad 1 uro župan Sever ob navzočnosti civilnega komisarja dr. Lipovskega o gospodarstvu v Prekmurju. V Bratoncih je bil orlovski tabor, kjer so govorili Godina, župnik Klekl, prof. dr. Slavice Pirce, župan Sever. Na obeh shodih je bila sprejeta resolucija za pripadnost Radgane k Jugosloviji.

Dalmatinci v D'Annunzijski armadi. »Popolo d'Italia« poroča, da se nahaja v D'Annunzijski armadi okoli 20 prostovoljcev iz Dalmacije, ki niso ne Srbi, ne Hrvati, marveč pripadniki dalmatinskega plemena, Morlaci, potomci Ilirov. Učeni »Popolo« pravi dalje, da je tretjina dalmatinskega prebivalstva morlaska, druga tretjina italijanska in zadnja tretjina slovanska. Od te zadnje tretjine pa je komaj tretjina protivna priklapljenju k Italiji. Precej zaostal je list »Popolo«, da piše se sredi leta 1920. take izmišljotine o Dalmaciji. Menja vendar ne misli, da jo s temi budalostmi priklapi k Italiji.

Denar iz Amerike in banke v Jugoslaviji. Opozarjamo vse, ki dobivajo kak denar iz Amerike potom bank v Zagrebu ali Belgradu, naj se sami pobrigajo pri bankah, ker banke naslovljenec pošiljatev ne naznanjajo in tako denar lahko mesec in mesec leži pri bankah, ljudje pa se jezijo in pritožujejo, da ničesar ne dobe. Pišite, vprašajte, pa se bo vse pojasnilo.

Protičev načrt ustave. Poleg dra. Smolake je izdelal Protič dva načrta ustave za SHS. Razlikujeta pa se v glavnem le v tem, da prvi predvideva eno samo zbornico, drugi pa sistem deha zbornice, torej tudi senata. Glavne določbe ustave brez senata bi bile: Kraljestvo Srbov, Hrvatov in Slovencev je dedna in parlamentarna monarhija. Kraljestvo se razdeljuje v pokrajine, okrožja, okraje in občine. Pokrajine bi bile: Srbija; Stara Srbija in Makedonija; Hrvatska in Slavonija z Reko, Istra in Medmurje; Bosna; Hercegovina s Črno gorjo, Boko in Primorjem; Dalmacija; Srijem z Bačko; Banat in Slovenija s Prekmurjem, Obsežnost in meje teh pokrajin se določijo natančneje z zakonom o upravi, ali pa z zakonom o pokrajinskih okrožjih in občinski samoupravi. Uradni jezik za zakone, parlamentarne zapise, ki so v stenograficah beležke bo srbski, oziroma hrvatski. Govoriti pa se more v parlamentu v vseh navedenih srbskega, hrvatskega in slovenskega jezika. — Ustavne pravice državljanov bi bile: Pridobitev in izguba državljanstva se določita z zakoni. Vsi državljani so enaki pred zakonom, vsi uživajo enako zaščito od strani sodnih in upravnih oblasti. Privilegije rojstva se ne priznavajo. Plemenstvo je odpravljeno. Fideikomisi se razpuste s posebnim zakonom. Vsak državljan si poljubno izbira bivališče v deželi. Lastnina je zanjena. Nikogar ne more obsoditi nepristojna oblast. Fevdalne razmere se odpravijo istakotko. Nikogar se ne more siliti, naj svoje imetje odstopi javni potrebi, istakotko se ne more skriti pravica do zasebne lastnine razun, če zakon dopušča to in proti pravici do odkodnjenja po zakonu. Svoboda dela, obrti in kupčevanja je določena v okviru zakona, istakotko svoboda vere in vesti. Umestnost in pouk sta svobodna. Pouk v ljudskih šolah je obvezen in brezplačen. Tisk je svoboden in ni smeti postaviti cenzure. Državljanji imajo v mejah zakona volilno in pravico do razpravljanja. Državljanji morejo stopati v zvezo z osebami, nekanjivimi po zakonu. Istakotko uživajo državljani peticijsko pravo. Vsak državljan ima pravico, da se neposredno pri sodišču pritoži radi krivic, ki so jih zagrešili v uradu avtonomni in državni organi.

To bi bile torej nekatere važne določbe iz Protičevega načrta. Priznati traba, da je v njem dolčeb, ki odgovarjajo duhu časa in potrebam svobodne, moderne in demokratične države. Vendar je gotovo, da bodo živahne razprave o tem predmetu. Izlasti od demokratične in socialistične strani se že oglašajo oster odpor, ker trdijo, da bi Protičev načrt preveč decentraliziral in razkosal državo na celo vrsto upavnih območij.

Za imuniteto žurnalistov. »Beogradski Dnevnik« se poteza za to, da bi se žurnalistom priznala imuniteta pri politični kritiki, kakor jo uživajo poslanci. Je sicer res, da se z imuniteto morejo tudi pokrivati pogreške, ali to je manja škoda, nego je preganjanje z reakcionarnimi sredstvi.

Jugoslovenski olimpijski odbor. S sklepom delegatov vseh športnih institucij, je se ustanovil pod pokroviteljstvom regenta Aleksandra — Olimpijski odbor s sedežem v Zagrebu. — Kakor nekaj Grki, tako se zavedajo danes vsi kulturni narodi sveta, da je gojitev športa ena izmed najnujnejših potreb družbe. Po obupni borbi našega naroda za osvoboditev in ujedinjenje se pokazuje kot največja potreba preporod v fizičnem in moralnem pogledu. V svrhu temeljitejšje organizacije so se ustanovili v Belgradu, Sarajevu, Splitu, Novem Sadu in v Ljubljani podobni. Pododbor Ljubljana ima nalog organizirati vse priprave za olimpijado na teritoriju Slovenije. V večjih krajih Slovenije se bodo ustanovili propagandni odseki, ki bodo podpirali Olimpijski odbor v stremeljenju, priboriti našemu narodu veljavo pri mednarodnih športnih tekmah. Zato so potrebna tudi precejšnja denarna sredstva ter se odbor obrača do vseh pojedincev, institucij in oblasti, da mu pomagajo bodisi denarno bodisi z vpisom kot član.

Pozivljamo vse prijatelje športa, da energično pripomorejo, da se ustvarijo pogoji našega skupnega napredka in načeloma se, da se jim bodo pridružili tudi vsi oni, ki čutijo da je njihova dolžnost, delati na kulturnem preporodu našega naroda, da bi tudi mi bili dostojno zastopani v krogih ostalih naprednih in civiliziranih narodov.

K jugoslovenskemu olimpijskem odboru pristopi lahko kot ustanovni član, kdor plača enkratno ustanovno po 1000 K in kot redni član z letno članarino 200 K. Podporni član odbora postane kdor plača letno najmanj 100 K. — Jugoslovenski olimpijski pododbor Ljubljana.

Nove poštne znamke. Ministrstvo za pošto in brzojav je odobrilo načrt novih poštne znamke, ki ga je izdelal slikar Tomasev iz Splita. Znamke bodo veljale za vsa država in bodo nosile slike regenta Aleksandra.

Zaplemba velikih množic usaja v Trzinu. Centralni urad zoper verižnike je stavil pod zaporo okoli 4 vagone izdelanega in na pol izdelanega usnja, ki je bil last tovarnarja Karla

Pollaka v Trzinu. Dotična hišna preiskava je trajala teden dni. Zaplenjeno usnje cenijo na šest milijonov kron. Preiskavo proti Pollaku je vodila posebna komisija. Samo na neki košči so našli 200 kilogramov dobrega usnja.

Tovarne za cement in stavbena podjetja v Sloveniji. Stavbena podjetja poživajo v celi Sloveniji, ker ni dobili potrebnega stavbenega materiala, posebno portlandskega cementa iz domačih tovarn Zidani most in Trbovlje. — Tovarna cementa Zidani most je domače podjetje in lahko izdela dnevno do 6 vagonov cementa. Tovarna dobiva dnevno nad 20 naročb na cement, tako, da je že sedaj predbeleženo nad 500 vagonov, a razposlati ni mogče takorekno mešar, iz vzroka, ker tovarni primanjkuje za žganje potrebnega premoga. Tovarna cementa Zidani most že od aprila 1920 popolnoma počiva, ker je od te dobe pa do danes sprejela vsega 8 vagonov premoga za žganje cementa, dočim potrebuje za polni obrat 15 ton kosovnega premoga dnevno. Popolnoma jasno je, da ako ne pride odpora, pride tudi za to tovarno popolnoma polem. V tovarni je uslužbenih do 350 delavcev, katerim so prav sedaj povišale mezde do 140% na uro. Tovarniški ravnatelj bil je že ponovno pri delu in vladni prosil premoga, toda brezuspešno. Da bi stavbena podjetja zamogla pričeti z ogromnimi deli v betonu, zidanih poslepj itd. je nujno potrebno, da dobi tovarna 15 ton kosovnega premoga dnevno iz Trbovlje. Potem bo mogla s 180 vagoni mesečnega izdelka cementa zadovoljiti že precejšnje število naročnikov. V nasprotnem slučaju ne bo mogla izvršiti tovarna niti najmanjše naročbe.

Zamenjava bankovcev. Ministrstvo za finance priobčuje, da je z današnjim dnem končana zamenjava vseh kronskih novčanic bivše Avstro-ogrske banke. Vsled tehničnih težkoč in pomanjkanja manjših novčanic ostanje še nadalje v prometu bankovci po 10, 2 in 1 krono.

Gospodarske stvari. Glasom vesti iz Ljubljane pripravljajo neka zagrebška banka v New Yorku »Urad za nakazila«, kateri bi imel naloge pošiljati prihranke v dolarjih v Zedinjenih Državah bivajočih Jugoslovenov. Neki v Illinois ustanovljeni »American Jugoslav Board Ltd.« se peča z nakupom ameriškega blaga za denar onih izselencev in s pošiljavo tega blaga na »Društvo za nakup na delo« v Ljubljani, katera potem blago dalje razporeja.

Izvoz sliv in marmelad iz sliv proti plačilu v dinarjih ali čehoslovških kronah je finančni minister, glasom vesti iz Belgrade, dovolil.

Glasom neke naredbe bana se ustanovi, kakor poroča »Agramer Tagblatt«, pri oddelku za poijedelstvo deželne vlade, posebna sekcija za živinorejo.

Kakor se poroča iz Ljubljane, poskuša slovenska deželna vlada z neko značilno naredbo pospešiti gradnjo stanovanj, in sicer potem pooblastitve Stanovanjskega Urada, da sme odpovedati stanovanja: 1. vsem osebam, ki imajo premoženja vsaj 1 milijon kron, 2. uslužbenec bank, hranilnic, denarnih zavodov in večjih gospodarskih podjetij, 3. inozemskim hranilnicam, bankam itd. Na ta način hočejo prisiliti milijonarje, denarne zavode in inozemska podjetja, da zidajo lastne hiše za urade, stanovanja za uslužbence itd., in sicer še tekom tega leta.

V Zagrebu se je ustanovilo s sodelovanjem Banke i Štedionice za Primorje, Sušak, »Jadransko Trgovalno D. D.« z delniško glavnico 10.000.000 — kron. Ta družba se bode pečala posebno s prehrano mesta in občine.

»Tribuna« poroča, da je Zveza bank kraljevine SHS poslala k Wiener Giro- und Kassenverein proučevalno komisijo, za ustanovitev kompenzacijskega urada in Clearing House v Zagrebu.

Živila aprovalzacijske komisije

za teden od 30. majnika do 5. junija 1920.

(Prešcipne se št. 7 nove živilske izkaznice.)

Na odmerke:
Koruzna moka: ½ kg po 85 st.;
Testenine: 30 dkg po 1185 kg;
Riz: ½ kg po 1185 kg;
Kristaliziran sladkor: 20 dkg po 6 — kg;
Olje: se ta teden ne bo razdeljevalo vsled stavke uslužbenecv pri kemičnih podjetjih (v tvornicah in čistilnicah olja);

Posestniki ubožniških izkaznic imajo pravico samo do nakupovanja sladkorja.

Zamene živilskih izkaznic.

Od 1. junija naprej se bodo dovoljevale zamene živilskih izkaznic samo enkrat na mesec. Prizadeti bodo lahko predložili svoje tozadevne želje uradu za izkaznice med 2. in 25. vsakega meseca. Doba od 25. do konca meseca se bo porabila za sestavljanje novih izkaznic, ki se bodo razdeljevale zadnji dan vsakega meseca. Priporoča se, da naj se ne čaka ravno do zadnjega hipa (do 25.) s predložitvijo svojih želj, ker bi tedaj nastale velike težkoče ne samo za urad, temveč tudi za prizadete, ki bi morali čakati v vrsti in s tem izgubljati svoj dragoceni čas.

Domače vesti.

Protestno zborovanje »Tržaške bojevniske zveze«. Po vseh italijanskih mestih so se ustanovile po formelno dokončani vojni takkoimovane »bojevniske zveze«, sestavljene po večini iz ljudi, ki se niso borili na bojišču in bi hoteli do nadomestiti sedaj s pomočjo izbranih vojaških oddelkov v borbi proti neoboroženim in mirnim ljudem. Med drugimi programnimi točkami teh zvez je tudi vprašanje meja, ki obsoja v zahtevi, da se vključi v italijanske državne meje čim več neitalijanske zemlje in naroda. Po čudnem naključju imajo te zveze posebno ljubezen do nas Jugoslovenov, naše zemlje, naših vasi in mest. Čim bolj je kak kraj jugoslovanski, tem bolj hrepene po njem, tem glasneje kriče, da je dotični kraj čisto italijanski. In ker je Italija o neitalijanskih staveh v splošnem zelo slabo poučena, je povsem razumljivo, da so tudi v Rimu vzeli natvezanje teh zvez o čistem italijanstvu naših krajev kot golo resnico in si nadeli nalogo, da rešijo svoje »brate«, ki pa so slučajno jugoslovanske narodnosti in nočejo na njihovo veliko čudo o tej »resnici« niti slišati. Končno so v Rimu spoznali, ali bolje morali spoznati nezmiselnost svojega početja, in tako se je zgodilo, da je italijanska vlada prišla v navzkrižje s temi bojevniki, ki so postali zadnje čase, posebno ob priliki obletnice italijanskega vstopa v svetovno vojno, tako bojevitji, da je tekla na ta dan po Rimu kri in so se rimski zaporji napolnili z rimskimi, milanskimi itd. Dalmatinci in Rečani. Od tega dne dalje je postala edina naloga teh bojevniskih zvez sklicevanje protestnih zborovanj in sestankov po raznih italijanskih in neitalijanskih mestih. Takšno »zborovanje« je sklicala večeraj tukajšnja bojevniska zveza v gledališču Rossetti. Zborovanje je bilo sklicano za 10.30, a se je začelo nekoliko pozneje, ker je odbor moral čakati, dokler se zbere dovolj ljudi. V gledališču je bil tudi oddelek orožnikov, ki pa se pozneje vsled protestiranja »zborovalcev« odstranil. Govorili so razni govorniki, med drugimi prof. Jacchia, zastopnik Zadra doktor Botteri, zastopnik Dalmacije odv. Giunta in drugi, ki so vsi protestirali proti rimskim dogodkom, dali ministrskemu predsedniku Nittiju vsa mogoča imena. Zborovalci so nato še zagotovili, da bodo skrbeli za čiščenje »tujcev«, nakar se je predlagalo in sprejela resolucija, v kateri tržaški meščani protestirajo proti rimskim dogodkom in poudarjajo, da hočejo ostati na mejah, do katerih je prišla zmagovita Italija. Pri tem niso seveda pomislili, da bi se morali v tem slučaju vrniti precej daleč nazaj od meja, ki jih zahtevajo in ki gredo čez vrhove, po katerih brlje mrzla in silna burja, ki zna postati neprijetna ljudem, navajenim na ugodnejšo klimo. — Po končanem zborovanju so zborovalci priredili obhodi po Kursu na trg pred mestno palačo. Na vodnjak pred palačo se je povzpelo nekoliko arditov z zastavami, govorila sta nekaj dva govornika, nakar je bila vsa stvar končana. Neprijetnih dogodkov ali izgrediv ni bilo. Po končani ceremoniji so orožniki razdelili množico na trgu v manjše skupine — niso imeli dosti dela! — ki so se razšle v razne smeri. — Ob tej priliki bodi še omenjeno, da je poslala tukajšnja italijanska stranka don Sturzu, strankinemu političnemu tajniku, protest proti aretaciji Dalmatincev in Rečanov, med katerimi je bil aretirani tudi slavni kom. Grossich, ki je, kakor je zagotavljal neki govornik na zborovanju »glava samostojne države«.

Ej, to so vam junaki! Prejeli smo: V svoji sveti neomajni zvestobi do jugoslovanskega naroda in njegove zastave smo postavili po običajni navadi zavedni skrilski fantje na Vi-pavskem svoj majniški mlaj z meter dolgi slovensko trobojnico in različnimi okraski. 14 dni je veselo vihrala mila nam trobojnica. Severna burja, sliha orkanu, ki je pretekli teden razsajala, rila in lomila orjaške hraste in breste, ni zmogla zastave: kot zmagovalka je ostala zastava neuklonjena na mlaju, čeravno malo razcepedrana od viharnega meteža. Pa, oji! Strah in trepet! Prihrul je nad njo jug ter ji napovedal neizprosen boj na — revolver in bodalo: Moraš se nam vdati, dol z njo, sicer preti nevarnost milijonov. Kdor te je postavil, te mora nesti — vsem v zasmeh — v Hajdovijo! — Pa so se zbrali otroci, zbrale ženske, in zvedavo gledale zanimiv prizor, pripravljavni boj. A k sreči se je prvi sunek, prva ofenziva na mlaj izjalovila; sovražnik jo je besno ob uraku odkuril ter se celo njo pripravil na drugo — odločilno ofenzivo. Na vse zgodaj ob 5 pridrvi višji štab na lice mesta. Sovražnika si gledata iz oči v oči. Eden komandira laški, drugi odgovarja slovenski, sporazum — nemogoči! »Porka malora«, sikne nekdo — »hura« — dol z njim! In burji kljubujući mlaj z zastavo vred leži liki ujetniku na tleh. Kaj zdaj? Zastavi skazati dolžno čast! Zato je štab častno »bajonetna« samo štiri ure straži, zamen se ozirajo po Simonu — frutu. Eden od štaba, rejač, moral je biti še teš in o dhudega boja silno jezen, če ne tudi lačen, seže po sladki pomaranči na mlaju in jo lupi ..., a ko sliši

krik: »glejte, glejte, lačni so, jedo pomaranče, jo bogokletno zaloputne ob tla. Ni ostalo drugega kot da štab sam zastavo sname ter jo po bliskovito odpelje, nevedno, ravno kam; mogoče jo pošljejo in podarijo pok. Nittiju v spomin. Tako je bil boj končan, patria rešena in mirna Albanija. — Kaj pravite vi na to? Ni-li to veljunaški čin čistoletne kulture in bravure v 20. stoletju? »Pa se kako in brez prglihe, je pristavil stari — Grog«.

Ne morem razumeti. Pod tem naslovom nam pišejo: Aprovizacijska komisija je bila nekako zelo na tihem razpuščena. Na njeno mesto je stetil neki odbor, sestojeci iz zastopnikov raznih združenj in vlade. Vsaj tako sem jaz razumel to stvar. »Il Laboratore« je zelo hvalil to novo formacijo in obenem napadal zasebne trgovce kot oderuher i. t. d. Jaz vsaj sem razumel tako, da bodo zavladala pri nas prava nebesa, ko se posreči spraviti vse odjemalce v združene trgovine in s tem uničiti vso zasebno trgovino. Ker sem vedno mislil, da je takozvani kartel škodljiv ljudskim masam in ker smatram monopol nekaterih združenj za nekaj kartel — ne morem razumeti, kako bi sedaj, kar naenkrat mogli ti ljudje osrečiti ljudske mase! Nad 400 zasebnih trgovcev jestvinčarjev, da so sami oderuheri ljudskih mas? Jaz sem bil odjemalec pri zasebnih trgovcih in sem bil vedno dobro in pošteno postrežen. V 30 letih nisem našel, da so me prevarili niti za en dekagram blaga, dasi sem vztrajno tehtal nakupljene predmete. Separiraj so me pa pri aprovizaciji in sicer na vsakem predmetu od 1 do 4 dekagramov in čisto sem prejel tudi pokvarjeno blago za visoko ceno. Omeniti moram, da sem pred kakimi 20 leti zaslužil nekega bivšega trgovca, da me je priključeval na vagi. Pustil sem trgovino in šel k drugemu, poštenemu. Kam pa naj bi še sedaj, če sem komandiran, da moram le tja, kamor se mi zapove odločujoči činitelj? Moje skromno mnenje je, da je za nas reveže bolje, ako imajo zasebni trgovci vsaj deloma proste roke in oni sami tekmujejo med seboj v cenah, kakor pa da nas ljudske mase silijo v nekatere kartelne trgovine, ki nam ne morejo dajati blaga ceno, ker imajo zraven dragine blaga, še ogromne upravne stroške! Zasebni trgovci dela sam z družino, kar stane mnogo manj, kakor pa one, ki morajo drago plačevati vse osebe. Na zadnje pa ne vem, čemu preganjati in uničevati zasebne trgovce in njihove družine saj so tudi oni ljudje, državljani, davkoplačevalci in čisto tudi — reveži! Toliko sem želel povedati, ne kot zagovornik oderuhov — ker oderuštvo obsojam, pač pa kot zagovornik poštenih, pridnih in koristnih trgovcev zasebnikov. — K.

Izplačevanje pokojnin za mesec junij 1920. Pokojnine, vzgojevalnine, miloščine, podpore in drugi slični prejemki oseb, ki stanujejo v Trstu in ki so pristojni na zasednem ozemlju, se bodo izplačevale za mesec junij 1920. v dveh kratih, in sicer prejemki civilnih oseb od 1. do 10. a prejemki vojaških oseb od 14. do 16. junija 1920. po naslednjem redu: I. Civilnim prejemnikom: z začetnicama A-B v torek 1. junija, C-E v sredo 2. junija, F-G v četrtek 3. junija, H-K v petek 4. junija, L-M v soboto 5. junija, N-P v ponedeljek 7. junija, Q-R v torek 8. junija, S-T v sredo 9. in U-Z v četrtek 10. junija. — II. Vojaškim prejemnikom: A-F v ponedeljek 14. junija, G-P v torek 15. in Q-Z v sredo 16. jun. Prejemniki se opozarjajo, da naj se v svoji lastni koristi zglašijo v svrhu prejema svoje tirjatve ob določenih dnevih, sicer bodo morali čakati do 17. t. m. Obračun se bo izvršil v računskem uradu finančnega ravnanstva, oddelek za pokojnine Piazzetta della Chiesa Evangelica št. 2. III. nad, soba št. 131. Pobolniki mo treba priložiti, soglasno s slučajem, potrdilo o življenju, o prebivanju, o vdovskem stanju in pri vzgojevalnih in miloščnih tudi potrdila, da so prejemniki zares nepreskrbljeni. Zraven tega se bo morala pravica do prejemkov dokazati (z odlokom o upokojujenju i. t. d.). Pokojnine se bodo izplačevale v druge roke samo proti legaliziranemu pooblastilu. Obračun in izplačevanje tistim osebam, ki stanujejo na deželi, se bo vršilo na isti način pri pristojnih davkarjih.

Prizadetni na razdelitvi bivših nemških ladij. Generalni cavilni komisariat naznanja še enkrat, da začne komisija za odškodnine 15. junija 1920. razdeljevati bivše nemške trgovske ladje. Tisti, ki imajo zakonito pravico in ki želijo pridložiti kako zahtevo z ozirom na omejenje ladje, se naprošajo, da o tem takoj brzojavijo v London na naslov »Inglianni Repacomar London«. Za tem naj pošljejo pravilno opremljeno prošnjo tajniku sveta za pomorsko službo in komisije za odškodnine v Londonu, in sicer potem kr. italijanskega konzulata v Londonu.

Naznanitev trt in vinogradov. Tukajšnje finančno nadzorništvo razglašja: V zmislu § 57 navedbe o primembi zakona o potrošarini za navedbe o primembi zakona o užitini za stran užitinske črte naznaniti svoje vinograde najdalje do 15. julija 1920 finančnemu nadzorništvu v Trstu, Corso Cavour št. 6 III, vrata 45. Pri tem se morajo prizadeti izkazati z zapisnikom poravnave iz leta 1919 in ozna-

PODLISTEK

Branka.

Av gust Senoa. — Posl. M. C. — Ž.

I.

Prišla je jesen. Zelenilo listja se rmeni, pordečeva, grozdič dozoreva; vodro je bilo polje, vedra je tudi jesen, solnce na nebu ne skriva svojega lica. Solnce se nagiblje proti zapadu, proti Okiču. Bliza se večer. Mesto je skoro prazno, ljudje so izleteli izmed zidov v lože, šumice, vrtove okolo mesta; mnogi so celo zapirali svoje mestne hiše, da se navžijejo jesenske okolice v svojih vinogradih po bližnjih gričih. Kdor more, naj izleti; pomladi se mu duša pod tem modrikastim nebom, med bujnim grmovjem in vevjem, ob tem svežem, lahmem zraku. Ne more tega vsakdo. Marsikdo je prikovan na svoje opravilo, za svoje mizo kot rob na galijo. Zdi se, da je bila take zle sreče tudi deklica, ki je v mali hišici v laske alice za cerkvijo sv. Petra pri oknu sedela in

marljivo vezla. Mislim, da ji ni bilo nad sedemnajst let; po jedrosti, po obrazu bi morda rekla kdo, da je starejša, ali človek se pri takem računu lahko vara. Ni bil to — kakor pravijo pesniki — tenek nežen cvet, kakor so navadno mestne hčere. Tudi Branka je bila mestno dekle nikakor pa ne bledečično drhtavo bitje, polno migrene in fantastičnih sanj; ampak krepka devica, jedrnata in rdeča, gladkih, črnih las in posebno sijajnih, kaj pametnih oči. Ne vem, ali bi jo bil slikar izbral za model Judite ali vsaj Julije; na vsak način pa je bilo v deklici polno realne lepote in pravilnosti, ki ne odreneva z leti, dočim komodne lepote salonov kaj rano ocvetevajo. Zdi se mi, da je bila Branka mladička tiste stare meščanske korenike, jedre in zdrave, ki od navali toje krivizna bolj in bolj; in le tu pa tam ob nedeljah vidis še v oddaljenih ulicah mesta na okencu po koje oblo, zdravo dekliško lice, ki gleda pametno in jasno v svet kot ptičica na veji, ki se smehlja, kakor se smeje dremajoče dete v zibelci. Od dne do dne redkeje — pravijo — je videti takih obrazov, kakor izginjajo tudi od dne do dne stare meščanske navade, kar je hrvatskemu

človeku žal, pa če tudi ne misli, da so samo stari časi kaj veljali.

Branka je poveznila glavo nad vezivo, očesi ste ji pazljivo letali po drobni mrežici; le tu pa tam je v naglici metala oko na uzore, stoječi na oknu; tu pa tam ji je zabodilo oko dalje v vrt med jesensko cvetje, med vinograde in na grobje sv. Petra, kjer se je vrhu brega žarila cerkvena na krasnem solncu. Ali, hitro je naglila glavo; polna mlada roka je prišla za iglo, ki se je hitro zabadala v vezivo pisane volne. Bilo je videti, da bodo papuče iz tega. Naenkrat je nekdo potkal na vrata precej silno; vrata so se odprla poprej, nego je mogla Branka reči: svobodno! Vstopila je mlada polavanska, visoka, vitka, nekoliko blede, nekoliko privitega nosiča in drzovitega obraza: po telesu in obleki, po držanju in vedenju pravo nasprotstvo Branki. Domača deklica je bila odeta v priprosto volneno krilo, a navzkriž preko prsi je bila privezala čipkast robčič. Lasje so ji bili spredaj gladko počesani ob čelo, a v ozadju zaviti v eno kito; v lasi je bil zataknen cvet, na prsih ji je visel križec od bele kosti. Drugačnja je bila ona došla. Stopala je

težko, stisnena v ozko krilo po zadnji modi, tako, da si ji jasno razbiral obrise dolnjega telesa. Visoki peti izrezanih lasčevih čevljev so se pomikali nestalno po podu, na nelepem nosiču so sedeli naočniki, izza katerih ste mežikali sivkasti očesi, stiskajoči se po sili. Izpod širokih okrajkov so se puščali nemarno plavi z belilom posuti lasje na ozki ramenji, le na čelu so bili prirezani kakor pri samostancu. V vsakem usesu se je rdečilo veliko zrno korralov, a trije debeli rdeči nizi so ji padali na prsa. Pod pazduho je držala velike črne platnice, v kateri so bile utisnene zlate črke »Muzik«. Branka je bila kot slika fino in pazno izdelana z barvami, obkrožena s stalnimi črtami, navdahnena z živim koloritom; ona došla pa je bila kot fantastična prilika brez stalnih obrisov, skicirana na hitro roko in slikana z belimi barvami.

Niti za trenutek ni mogla mirovati. Naslonila se je z rameni na omaro, vrgla svojo »Muzik« na stoličko, premetavala — stoječ — sedaj levo nogo preko desne, sedaj desno preko leve. Sedaj je z eno peto drsala po podu, sedaj peto drugega čevljevka zabadala v pod. Sedaj je na-

tezala korale na prsih, sedaj bobnala s prsti po omari za seboj, neprestano premikala glavo sem in tja kot nihalo na uri.

»No, mari me ne vidiš, Branka?« — je rekla srdito.

»Zdravo Hermina!« je odgovorila Branka ter je — zataknivši iglo v klopec volne — ponudila roko prijateljici. »Oprostilo, popolnoma sem se bila poglabila v svoje delo. Slišno je.«

»Nužno? To je, ti me enostavno gonis skozi vrata: nepoklicanega gosta.«

»Nikakor ne. Drago mi je, da si prišla. Prenehala sem,

čiti katastralno občino v kateri se nahajajo vinogradi, in tudi številke dotičnih parcel. V to svrhu naj se priloži posetna pola. Ravno tako bo treba označiti poslopja in lokale, kjer se bo vino masilo, oziroma kjer se bo delalo most, dalje prostor kjer se bo hranil pridelek in posode, ki se nahajajo na takšnem prostoru in ki so namenjene za zrnačeno grozdje, za most in za vino. Gori omenjena naznanitev je obvezna tudi za tiste, ki bodo jemali grozdje iz vinogradov tostran užitinske črte z namenom, da ga bodo mestili ali delali most ali vino. Prizadete osebe morajo obenem povedati, ali je pridelano vino namenjeno za domačo porabo ali za izvoz onstran užitinske črte.

Davek na luksuzne tkanine in rokavice. Tukajšnje finančno nadzornišvo nam javlja: Opozorjamo se prizadeti, da so podvrženi davku na luksuzne tkanine in rokavice le tkanine, pletenine, žamet in čipke itd. v celih kosih, a med izdelanimi predmeti samo svilene in mešane nogavice in rokavice. Drugi predmeti, predvideni v čl. I. črka a — e navedbe o davku na luksuzne tkanine in rokavice so prosti omenjenega davka. Če pa kak izdelovalec omenjenih predmetov (kravat, dežnikov itd.) proizvaja neposredno tkanine, pletenine itd., ki so potrebne za izdelovanje svojih predmetov, tedaj je tak izdelovalec podvržen, v kolikor gre za izdelovanje tkanin, pletenin itd., istim določbam kot tvornice, t. j. dolžan je, da znanosti finančnemu nadzorništvu in plačati predpisani davek. Davek bo seveda plačal izdelovalec za izdelane predmete v hipu, ko se porabijo za izdelovanje kravat itd., ali eventualno, ko grejo proizvajati v celih kosih iz tvornice ter se prodajo trgovcem ali zasebnikom. Tako se bo na pr. smatral izdelovalec rut, ki je kupil od drugih potrebno tkanino za izdelovanje takšnih proizvodov in če on sam izdeluje še svilene ali mešane reze za iste predmete, za tvorničarja res nasproti onemu oddelku njegovega podjetja, v katerem se stavijo te reze na rute. Ta oddelk se bo torej smatral, kot lokal kakega kupca, kateremu daja tvornica reze in tako se bo moral plačevati davek na reze, po tem kakor se bodo spravljale v rečni oddelk. V tem slučaju je prodaja rut in drugih predmetov prosta tega davka.

Slovenska Čitalnica. Opozorjamo člane, da se bo redni občni zbor vršil dne 2. junija ob 20^h uri zvečer v društvenih prostorih. To društvo se preobnavlja v — dobri smeri: postane naj nekakša matica drugim našim društvom. Zato trdimo, da je Slovenska Čitalnica sprito naloge, ki si jo želi nadeti, danes bolj potrebna, nego je bila kdaj. Da pa bo mogla doseči ta svoj, gotovo višji cilj, trebalo bo najintenzivnejšega zanimanja in sodelovanja vseh članov. Iz tega razloga želimo, da se obnove zboru udeležijo člani v polnem števlu.

Prvi jugoslovanski polk v Sibiriji na poti v domovino. Iz zanesljivega vira doznajemo, da je prvi jugoslovanski polk, ki se je nahajal v Sibiriji, na poti v domovino. Pričakujejo njegovega dohoda v Dubrovnik še sredi junija. V tem polku je tudi veliko Primorcev jugoslovanske narodnosti.

Brzojavne denarne nakaznice iz zasedenega ozemlja v Italijo. Od 1. junija naprej bo dovoljeno brzojavno pošiljanje denarja med Italijo, njenimi kolonijami in zasedenim ozemljem. Poštni uradi v Italiji imajo pravico izdati takšne nakaznice do 1000 lir (fizicni uradi 3. razreda, ki imajo to pravico samo do 500 lir) v kraje, ki se nahajajo v Trentu in na Primorskem. Za brzojavno nakaznico mora pošiljatelj izpolniti dva obrazca: a) navadno poštno nakaznico, kakršna je že v rabi pri poštnih uradih v Trentu in na Primorskem; b) potrdilni list za brzojavno nakaznico na predpisnem obrazcu, ki se dobi na pošti brezplačno. Pristojbine so: 1) navadna pristojbina za denarne nakaznice; 2) stalna pristojbina 2 lir za brzojavno nakaznico in 3. eventualno še pristojbina od 20 st. za vsako besedo, ki bi se po pošiljalčevi zahtevi imela dodati k brzojavni nakaznici. Za nujne brzojavne nakaznice veljajo trikrat večje pristojbine.

Kdo ve kaj o Antonu Mrzliču vojaku I. R. 5. Ujet je bil v Karpatih 25. 6. 1915. V oktobru 1918 je bil v ujetniškem taboru v Tarnoboru (Rusija). Z njim je bil Josip Butić, ki se tudi pogreša. Oba sta iz Plominja (Fianona). Prijazno se prositi, naj sporoči, kdor kaj ve, na naslov: Josip Mrzlič, Plomin-Zagorje št. 275.

Redni letni občni zbor Slavjanske Čitalnice se bo vršil jutri, v sredo, dne 2. junija 1920. K polnočevni udeležbi vabi odbor.

Velika nesreča na postaji v Trzinu. Uradno nam poročajo: Ob 1.23 po noči 31. maja je prispel na trziško postajo iz Pule vlak št. 7549, ki je vozil 30 vagonov pohištva. V predzadnjem vagonu pa je bilo 32 avstro-ogrskih vražajlih se beguncev. Omenjeni vlak je bil spret na tretjo progo. Ob 1.35 pa je prispel vlak št. 1531, katerega so vsled slabo razumljenega in slabo izvršenega povelja spravili na tretjo progo in tako je ta vlak zavozil v vlak št. 7549, pri čemer je bil potniški vagon zdrobljen. Bili so 4 mrtvi in 18 ranjenih. Mrtvi so bili spravljani v trziško mrtvašnico na pokopališču a ranjeni so bili sprejeti v bolnišnico. Delovodja premikačev, ki je bil najprej zadržan v zaporu, je sedaj na razpolago sodni oblasti, ki je začela preiskavo. Tudi uprava železnice je odredila s svoje strani preiskavo. Zdi se da je izključen vsak slab namen. Dela se živo na trebljenju proge. Sedanja ovira ni preprečila prometa vlakov. Imena mrtvih so: Tank Emilija, Denist Ivan, Kavčić Konrad in De Gasperi Karolina. Imena ranjenih: Voll Elza, Zach Herminija, Dobrovič Franc, Lindner Marija, Kreuz Josip, Vianelli Adela, Vlasic Teodolinda, Sechel Marija, Vasso Clemoro, Blažkovič Alojzija, Panfilij Edina, Erenn Ana, Mersolnsky Amalija, Coppo Olga, Papler Herminija, gospe Bernak in otroci, Zambori Mihael in Bomik Martin.

Kdo ve kaj? Josip Leban iz Stanovišč št. 36, občina Sedlo, pot. okraj Tolmin, p. Breginj, išče svojega brata Frana Leban, roj. 1886, ki je odšel k vojakom leta 1915. in sicer k dež. bramb. polku št. 27 v Ljubljano, a je bil premeščen pozneje k 19. dež. bramb. polku, 3. stotinja, vojna pošta št. 17. Pisal je zadnjikrat 19. aprila 1915. Kdor bi kaj o njem vedel, je naprosen, naj sporoči na gornji naslov. Stroški se mu radevolje povrnejo.

— Pešec Vincenc Perinč iz Kobarida, Geb. Sch. Rgt. 27/7, je bil ujet in se je nahajal v Sibiriji. Pisal je zadnjikrat 1917 iz Sibirije. Ako je komu kaj znanega o njem, naj blagovoli sporočiti sestri Mariji Gejdoš, Kobarid št. 144. Stroški se radevoljno povrnejo.

Stavka v izdelovalnicah kemičnih proizvodov se bliža svojemu koncu. Pogajanja, ki so se bila začela pred par dnevi med zastopniki delavstva in posameznih zavodov, so zelo uspešno napredovala in v več zavodih se je dosegel popoln sporazum, tako da se je danes začelo delati. Tako v zavodih Serravallo, Zonca, Panfilij, Zuculin in Mell. Za drugimi podjetji (tiskalnice olja i. t. d.) trajajo pogajanja dalje in upati je, da se jutri začne zopet povsod delati.

Stavka tramvajskih uslužbencev končana. Pri tukajšnjem mestnem tramvajskem podjetju je izbruhnila stavka uslužbencev. Vzrok stavke tiči, kakor zatrjujejo, v tem, ker niso bili uslužbencem izplačani poboljški, katere so jim tri prizadeta tramvajska društva pred nekoliko dnevi dogovorno obljubila. Ti poboljški, ki so se imeli računati od 16. aprila dalje, bi se bili morali izplačati v soboto 29. maja. Ker se to ni zgodilo, so uslužbenci napovedali stavko. Na včerajšnjih pogajanjih med uslužbenci in podjetji pa je prišlo do sporazuma in danes vozijo tramvaji kakor po navadi.

Odprava napitnine. Zveza hotelskih in gostilničarskih delavcev (postrežnikov) objavlja na naslov občinstva proglas, v katerem naznaja, da stopi s 1. junija v veljavo njihova nova delovna pogodba z delodajalci, na podlagi katere bodo napitnine odpravljene. Občinstvu priporočajo, naravnost ga rotijo — naj nikar ne vsiljuje napitnine postrežnikom, ker je ne samo poniževalno, temveč lahko zakrivi celotno napitnino odpuštevje prizadetih. — Odprava napitnine po javnih lokalih je vsekakor hvaljevredna stvar. Toda to ne pomeni nikar, da bodo gosti od sedaj dalje oproščeni tega »davka«. Če bo delovna pogodba tržaskih postrežnikov takšna, kakršne imajo po Italiji, bo napitnina pri vsakem plačilu še vračunjena, tako da bodo morali gosti plačevati postrežnike kot do sedaj. Vsekakor pa je takšna preureditev službe po javnih lokalih dobra stvar, in tozadevno gibanje postrežnikov mora vsakdo simpatično pozdraviti, ker je prejemanje napitnine v dosednji obliki bilo zares poniževalno.

Sveta Sobota ali Sveti Sava!

Ako sem prav razumel dopis v zadnji "Edinosti", je gospe Stepančičeva mnenja, da sta grška Sv. Pantaleon in Sabotnjak, onkraj Šklednja, dobila vsak svoje ime od kapelice, ki so ju na zemljiščih, pokupljenih od naših pradedov, zgradili neki ortodoksni (pravoverni ali pravoslavni?) tučci, ko so se »baje skoro istočasno« doselili tja, kaj pred enim stoletjem. No, dokazati bi se dalo da so ona imena holmcev starejša izvora.

Sv. Pantaleon je na stari zgodovinski črti, kjer so skozli vse srednji vek in še v novem veku trajali srediti boji med Tržičani in Benčani; in spominjam se, da sem to ime že čital v kaki zvezi z onimi stariji borbami. Morda o tem več o drugi priliki.

Glede Svetega Save ni pa nikakega dvoma, ker morem poslužiti s točnejšimi podatki. Marljivo in skrbni tržaski kronist, kanonik Vincencij Scussa (smeli bi ga morda pisati tudi škusa) omenja ponovno cerkev (ne kapelico) Svetega Save (S. Sabba) v svoji kronografiji do leta 1695, in sicer pod letnicami:

1395: cerkev Sv. Save, opata, na tržaskem ozemlju, onkraj škledenjskih solin, je pripadala kapitolu, in nje posest se je dajala v najem posameznikom, kakor izhaja iz spisov leta 1395.

1402: Iz knjižice dohodkov kapitola je razvidno, da je Tomaž iz Šklednja plačal za najemno posest Sv. Save, opata, 24 lir.

1427: Iz nekega rokopisa spoznavam, da so vse cerkve Trsta in okolice imele svojo stalno posestvo — kakor ona Sv. Kancijana v Griljanu leta 1367. in ona Sv. Save, leta 1395., sedaj pa zapuščen — a njiju posestva so bila prisvojena od posvetnikov.

Tako stara Scussa (1620-1702): in morda bi ga smeli danes pisati tudi škusa).

Torej dokazov ne primanjkuje, da je baš na omenjenem holmcu Sabotnjak, onkraj škledenjskih solin, stala stara cerkev Svetega Save, opata (in ne kake Svete Sobote) s posestvom katerega dohodke so uživali tržaski stolni kanoniki (po domače Kalaniki, od tod Kolencovec).

Zanimivo je, da se je ta veliki svetnik iztočne cerkve pripoznaval tudi v rimski cerkvi: verjetneje pa je, da so cerkev sezidali kak iztočnjaki, ker sicer ni našel nikjer v naših krajih imena tega največjega Srba, opata na gori Athos, prvega srbskega nadbiskupa, iz kraljeve rodbine Nemanje, svetnika, ki je svojemu narodu napisal veliki cerkveni in politični program že okoli leta 1200!

Ali v cerkveni zgodovini naših krajev ni ta sijajna ostalina iz davne naše minulosti nikako čudo, ker sicer ne primanjkuje podatkov, da so se ogledljivi patrijarhi, ki so bili v srednjem veku cerkveni in politični poglavarji Trsta, večkrat začasno pridruževali iztočni cerkvi, tako, da so morda še v 14. stoletju dovolili zgraditi cerkev, posvečeno Svetemu Savi Srbskemu, ali pa se je ta postavila že v 13. stoletju, ko ni še tako globoko segal razkol mej Rimom in Carigradom.

Stoletja so pod snotreno zaščito Avstrije polatila marsikaj; in tako je naravno, da je narod moral pozabiti na svojega starega Svetega Sava, po seboj, ko so leta 1673. dobili v šklednju lastno kapelanjstvo Sv. Lovrenca; latinsko ime Sabbas je ljudstvo pač ponarodilo v Sabotnjak, a potem, po pomankljivih spominih na svetnika, v Sv. Soboto. Morda se to z dobro voljo in časom popravi v Svetega Sava (saj Lah navadno ne pravijo Santa Sabba, nego San Sabba, kar ne bi bilo brez pomena). Škoda le, da nismo opozorili na to g. Knefelja, ko je leta 1912. risal svoj zemljevid. — Diletant.

Kaj je bil pravi vzrok, da se je to vprašanje sprožilo ravno 1. 1920., ne vem, vsekakor je zelo zanimivo za vsakatega, ki se zanima za slovensko toponomastiko. V 123. številki "Edinosti" je izložila svoje misli o "Sv. Soboti" ugledna g. Stepančičeva in mora se ji priznati, da je podala v svoji beležki zelo dragoceno gradivo za njega

pravilno presojanje in morda tudi za njega pravilno rešitev. Pred stoletjem, pravi Stepančičeva, so se naselile v šklednju tri tuje družine: protestant Foorthmann, Ork Pantale in neki Srb po imenu Sava, ki pa ga je njegov sosed Grk imenoval Sabas. Grki, na katerem je imenovan Srb dal sezidati kapelico, se imenuje Sabotnjak. Toliko o gradivu, ki nam ga je podala g. Stepančičeva.

Glede razlage in porabe teh podatkov pa se mi zdi, da se ni moglo strinjati z izvajanje g. Stepančičeve. Oglejmo si predvsem grško obliko o sebnega imena »Sava«. Ta se glasi: nam. Sabbas gen. Sabbat-os, dat. Sabbat-i, acc. Sabbat-a. Osnova ali debla tega imena je torej Sabbat — Da so tamonjhi Slovenci slišali (in sicer iz ust Grka Pantaleja) ne samo nominativ Sabbas temveč tudi druge sklene, kjer se pojavlja popolno debla Sabbat, o tem nam jasno izpričuje ime »Sabotnjak«, v katerem je treba razlikovati dve morfološko-nominološki ednici, in sicer »Sabat« in naše domače obrazilo — njak (prim. ponošnjak itd.) Obstojeanje te tvorbe pa izključuje trditve, da bi bili kedaj škledenjsani govorili Sv. Sava, kajti v tem slučaju bi se moral dotični grki imenovati ne Sabotnjak temveč Savnjak. Vsaj toliko pa se sme reči, da stoji ta trditev v protislovju z drugimi dejstvi, ki so v neposrednem stiku z vsem vprašanjem; in radi tega bi bilo želeli, da se imenovanje »Sv. Sava« nepobitno, ako le mogoče, dokaže listinski.

Zivljenje (v lingvističnem smislu) morfološkega elementa Sabat- v ustih škledenjskih okoličanov je torej gotova stvar, o kateri ne more biti nobenega dvoma. Toda, kako se je Sabat — izpremenilo v (Sv.) Soboto? Na noben način — se mi zdi — se ni moglo to zgoditi tako, da bi bil kak »spañec« zamajal italijansko ime San Sabba s šestim delavnikom v tednu in potem po svoji napačni bistroumnosti prevedel v slovenščino. Da bi bila ta trditev sprejemljiva, bi bilo treba najprej dokazati, da so škledenjski Slovenci poznali prej italijansko besedo San Sabba, nego Sv. Soboto. Toda, tudi tedaj bi nam ne bilo jasno, zakaj bi bili škledenjski opustili ime Sv. Save, ki so jo, po zatrjevanju g. Stepančičeve, poznali in tudi rabili, vsaj do onega hipa, dokler se ni pojavil omenjeni hudomušnež.

Razlaga s prevodom torej ne drži in da najdemo zares pravo pojasnitev, ki bi odgovarjala vsem lingvističnim zahtevam, nam je ni treba iskati pri hudomušnežih, temveč mora takšna razlaga biti utemeljena v splošnih zakonih onega dogajanja, ki mu pravimo »življenje jezika«. Življenje jezika je polno prezanjivih pojavov, med katerimi se ne bi smela staviti na zadnje mesto takoičmenava ljudske etimologije (etimologije popularne, Volksetimologije). Pojav ljudske etimologije pa se sestoji v tem-le: Ko ta ali ona skupina govorečih oseb sliši kako tujo besedo, ki se ji vsili in ki je mora sprejeti, in če je dotična tuja beseda po svoji obliki zelo podobna kakšni čisto domači in zelo navadni besedi, tedaj imajo govoreče osebe navado, da zblizajo obe besedi tudi pojmovno, tako, da se obe stopite v eno samo, čeravno nimate prvotno niti opraviti ena z drugo. Tako so n. pr. Nemci sprejeli od Francozov besedo »aventure«, ki pomenja pravzaprav dogodke. Popolnoma pravilno se je izpremenila ta beseda v nemških ustih v »abenteuer« in pozneje v »Abenteuer«. Pojmovno pa jo je ljudstvo spravilo v zvezo z »Abende«-večer in v XVIII. stoletju se je tudi pisala »Abendteuer«, t. j. kar se rado pripoveduje zvečer, ko se sedi pri ognju itd. Nasprotno so n. pr. sprejeli Francozi od Nemcev besedo »Sauerkraut«-kiselo zelje. V francoskih ustih je beseda dobila obliko »choucroute« in sicer samo radi tega, ker je ljudstvo njen prvi del spravilo v zvezo z domačo besedo »chout«, ki pomenja zelje. Glede ljudske etimologije pa je treba naglasiti, da velja za vse jezike brez razlike. Tudi v slovenščini je precej primerov; a tukaj naj omenimo samo »manjkati«, ki je nastalo od it. mancare in kjer je ljudska interpretacija videla v zlogu man — našo domačo besedo »manj«.

Ko se postavimo na stališče ljudske etimologije, nam ne bo težko spoznati, da je med »Sabat« in »sobot«-a sličnost tako velika, da je bilo pojmovno in glasovno zblizanje naravnost neizogibno. Ljudska etimologija se je v takorekto morala uveljavljati; in to je tudi edina prava in lingvistično dopustljiva objasnitev. Zraven tega pa je gotovo bila ljudska interpretacija pod vplivom imena »Sv. Nedelja«, ki služi tudi kot krajevno ime.

Iz vsega, kar je bilo rečeno, sledi, da je oblika »Sv. Sobota« popolnoma upravičena in še več, da je to edino pravo ime dotičnega kraja. S tem seveda nočem reči, da San Sabba ne pomenja »Sv. Sava«. Naglasiti pa je treba vsekakor to, da je ta svetnik primorski Jugoslovenom neznan in da se prav radi tega to ime ni moglo obdržati, tudi če bi bili res kedaj pravili »Sv. Sava« namesto »Sv. Sobota«. Kar pa se tiče mnenja, da bi bilo treba potom ljudske etimologije nastalo ime »Sv. Sobota« odpraviti in ga nadomestiti s Sv. Savo, je to popolnoma napačno stališče. Dejstvo je, da ljudje govorijo »Sv. Sobota«; in ko smo dokazali, da bi bila točnejša jednatba San Sabba-Sv. Sava, nego San Sabba-Sv. Sobota, nismo s tem napravili ničesar drugega kot pa le določili etimologijo. Naloga lingvista pa gotovo ni ta, da bi izpreminjal obstoječe jezikovne običaje. Ko si je postavil kako vprašanje, posebno pa iz diahronične lingvistične, mu je edini cilj, da razloži in objasni sinhronična dejstva. Nima pa nobene pravice iti dalje in za svoj volji disciplinirati jezik. Zato pa je treba zopet podčrtati, da je edino pravilna pisava Sv. Sobota, kakor pravi narod, in ker je ta oblika v popolnem soglasju z lingvističnimi zakoni. Proti tem zakonom in običajem je vsak puristiški nastop odveč in naravnost nedovoljen, ker gre daleč čez mejo naloge in tudi pravice, ki jo ima jezikoslovec. — Prizadeti ignoranti.

...
Embo. V zadnji "Edinosti" sem med drugim za beležila tudi to, da Montebelu pravijo ljudje Embo. Iz tega bi se dalo sklepati, da nasinci pač gojoromenjeni ital. izraz. V istini pa je obratno! Iz merodajnega vira doznajemo, da so bili Lah, ki so kraj tako prekrstili, kajti »Embo« izhaja iz besede »bombeli«, ki pa ni nič drugega, nego neka divja vrsta bezgovja, s katerim je bil vrh sedanega Montebela pred davnimi leti ves obrasčen. Tisto grmovje pa je bilo odpravljeno šele ob času, ko je avstrijska vlada — pradedu nedavno umrlega barona Manfronja — sezidala v fevdalno posest in v vojno zaslugu — stavbo, ki še danes obstoji na Bebelju (Montebelu). Montebello ni torej drugo nego popačen ital. izraz, kakor je v mestu in v okolici popačenih stotine drugih. — Stenoč.

DOPISI.

Iz Kobarida. Na binkoštni ponedeljek so nas obiskali člani sl. gl. v Trstu in nam predirili koncert. Izrekamo jim vso pohvalo. Gdinci. Tinčele Kraljevi vsa pohvala, enako g. Šimencu s svojim čistim glasom ter g. Bratužu. Pričakujejo in upamo, da nas kak kmalu obiščejo zopet slovenski rojaki.

Iz voloskega okraja. Človek ne živi od samih obljub — učitelj kot takšen tudi ne! Ta regulacija plač oziroma Bereninijev zakon ni še prijal na ta okraj! Ali mu ni možno dobiti prometnega sredstva? Saj nerabljivi aeroplanov ne manka! To zavlačevanje in obljubovanje presega že vse meje! Učiteljsvo puljskega, pazinskega in koprškega okraja je bilo tako srečno, da je dobilo neke listine z naznačenimi svotami, ki jih ima dobiti! Vendar nekaj! Znak in nada, da pride 1. junija morda vendar do izplačila! Učiteljsvo voloskega okraja še tega ni dobilo, dasi so bile vprašalne pole odposlane že pred tremi meseci! Ali uradniki pri dež. odboru so menda tako preobloženi z delom, da ne morejo priti do rešitve učiteljsva goimnenovnega okraja? Seveda je računanje prenaporno in Bog da dnevno rešujejo po tri! Zatorej se prizadeto obrača s prošnjo, da se mu enkrat plače urede, ker pri dnevno rastoči draginji ni možno več izhajati. Gospoda, malo več dejanj in manj obljub! — Prizadet.

Spoštovanje našega jezika. Iz postojanskega okraja: Pred leto dni se je v vsaj pod našim Nanosom, užgal neki vojaški avtomobil, vsled česar ste bili poškodovani dve hiši. Lastniki hiš so prosili vojaško oblast, da se jih vsaj deloma odškoduje. Po tolikih informacijah in poteh je voj. oblast mesec zahtevala od strank, naj pošljejo posestni list itd. Bilo je vse zahtevano poslano. Pred par dnevi pa so stranke potom občine dobile poslano nazaj, ker posestni list, izdan od okraj. sodišča v S., ni pisan v italijanskem jeziku!

Neki invalid v našem okraju, je moral prositi neki duplikat komisijo za preskrbo invalidov, vdov in sirot v Trstu. Napravil je to potom občine. Čez kakih 20 dni pa je prispel pisemski omot neodoprt nazaj, ker je bil naslov v našem jeziku! Na zadnji strani omota pa štampiljka, ki pravi: se vrača, ker se mora pisati v italijanskem jeziku, da se o bravnava.

V ožuljeni beračiji! torej moramo vsi govoriti italijansko! Čudeži so se godili v starem veku, danes pa menda ne več. Da bi se človek kar čez noč naučil kakega nepoznanega mu jezika, to je izključeno. Ni mi pa znano, če morejo to na zadnjo stran? Benečije?

Oče, (gen. civ. kom.), odpusti jim, saj ne vedo kaj delajo! — Da, oče jim gotovo odpusti; vedo pa naj, da pri nas ostanemo Slovenci vseno, in da vse to njihovo ravnanje bo pri nas zapisano, in ostane za vedno črna — pika. — Ce.

Iz Hrastje pri Postojni. V veselje, zabavni in narodni družbi se je v nedeljo nabral pri Dilčah znesek L. 15 — za Ciril Metodovo družbo. Ta znesek nam je nakazal g. Vinko Dell'Inz iz Hrastjeva.

Zrelostni izpiti srednjih šol so dovršili v Gorici z dobrim uspehom bivši dijaki na ljubljanski l. dr. gimnaziji: Franko Dušan (Solkan), Nanut Lovdovik (Kanal), Rupnik Josip (Hotedrišica), Tomažič Gorbijel (Vipava).

Grom ubil dediko. Iz Hrastje pri Podgradu nam pišejo: V sredo, dne 26. t. m. se je zgodila pri nas grozna nesreča. 16 letna deklica Marija Ukovič je šla v družbi Mete Fabjančičeve in nekoliko drugih deklet in žen okopavati krompir na polje. Okoli polne se je vili silna ploha in žene so se morale vrniti domov. Nevihta je postajala medtem vedno hušja. Gromelo je bliskalo, da je bilo groza. Komaj so žene prišle skozi majhen gozdič na prosto, jim je zaslepil oči silen blisk, in takoj nato se je stresla zemlja vseh silnega groma. Silen sunek je vrgl žene ob tla. Ko so se zavedle, se jim je nudila strašna slika. Marija Ukovičeva in Meta Fabjančičeva ste ležali na poti kakor mrtvi. V strahu so žene skočile k dvema nesrečnicama, da bi jima pomagale. Odpele so jima od groma ožgani obleki in ju začele tresiti, da bi ju spravile k življenju. Meta je kmalu odprla oči, toda pri ubogi Mariji so bili vsi naporji zastojni: bla je mrtva. Obraz ji je bil od groma popolnoma ožgan in obleka na več krajih razgrzana. Kolajna, ki jo je nosila okoli vratu, in uhani so bili na kosih, čevlji raztrgani. Pokojnica, ki je bila res vzor pridnega dekleta, je zapustila staro, bolno mater-vdovo, kateri še krvavi srce tudi vsled druge boleste izgube: izgubila je v vojni edinega sina. Njen mož je umrl že pred leti v daljni Ameriki. — Meta Fabjančičeva, ki je k reči vendarle ostala živa, se bo morala precej časa zdraviti, kajti revica je precej težko ranjena. Tudi ona živi v najbednejših razmerah, ker ni v njeni hiši nobenega delavca. Stariši so bolni in obnemogli, otročiči še majhni, a mož je nekje v Sibiriji in ni že davno nobenega glasu od njega.

Vsa vsa stoji še pod vtiskom te nesreče, ki je po čudnem naključju v nekakšni zvezi še z drugimi nesrečami, ki so se že prej zgodile pri sorodnikih Ukovičeve družine. Leta 1917. je skoraj ob istem času izgubil na tragičen način svoje mlado življenje v Radgoni znani pokojnik Rudolf Ukovič, skoraj ob istem času je padel v vojni na bojišču pokojničin brat in skoraj ob istem času je ustrelil lansko leto italijanski vojak sorodnico Ukovičeve družine, Ivanko Cek...

Tudi mesto nesreče ima svojo zgodovino, in starci pripovedujejo čudne pravljice o njem. Nesreča se je namreč zgodila v »cerju«, gozdiču nad dolino »jezerom« in pod hribom »Gavjim vrhom«. O »jezeru« se govori da je polno mrtvih francoskih vojakov. Če greš v to dolino, gotovo kaj izgubiš. Na »Gavjem vrhu« pa so baje zakopane francoske blaginice, ki jih še vedno stražijo francoski vojaški-duhovi, ki so že večkrat oplašili marsikoga, ki je šel mimo po državnih cestih, katere vodi na Reko. Gavji vrh je deloma obrastel z borovim gozdičem, ki je v minulih časih rabil tihotapcem, a rabi sedaj od drugom privandranim tatovom kot skrišališče.

Iz Sežane. Na semenj v Sežani, ki se je vršil 3. majnika t. l., je bilo prigranjen do 300 konj, 400 goved, 350 prašičev in 35 drobnice. Na semenj 12. majnika t. l. pa do 450 konj, 550 goved, 600 prašičev in 55 drobnice. Kupci so došli v srednjem številu. Zivahnost kupčije je bila na prvem semnju srednja, na drugem pa nekoliko manjša in to vsled znatnega dviga cen pri ko-

njih in govedih. Kupčija s prašiči je pa bila precej zivahna vsled zmernih cen.

Iz Oseka pri Šempas. »No Gizela, kaj pa si tak žalostna? Godci so »pod hribom«; vse pleše, pije, poje; vse je veselo. Pojdi, ne bodi, no, tako; še midva se zavrtava parkrat.«

Ne grem, ta godba mi ne prija! — Da, res je, godci so v vasi in še kakšni godci! Najboljši, kar se jih more dobiti daleč na okrog. Fino res, prav okusno, izbran repertoar, same narodne popevke, kakor na primer: »La legenda del Piave...« »O Italia, o Italia del mio cuore« »La fiamma« »Vorrei...« i. t. d. Ti »valčki« seveda ugajajo naši mladini in »breg-jar« je poln tako, da se vse drenja in peha. Pri tem pa polzi, a, kaj še: naravnost frči denar iz njihovih žepov v tujeve, ki ga, seveda, porablja jo »dobre narodne« namene. »Festel« To je tragikomedija... Vipavske doline.

Rdečica sramu in srda sili človeku v lice, ko opazuje vse to... Kam gre naš denar, naša narodna zavest, morala? Žadnje že, Žalibog, skoraj da ni več. Denar izginja v razne malhe... Zavest pa obstaja samo še včasih... Žalostno, a resnično! Kam greš mladina? Ponosna Vipavska dolina gelda z upom in strahom nate; ne izneveri se njenim tradicijam! Ne varaj je v njenem upu!

Nočem Vam kratiti veselja; ali, vse do gotove meje. Vsaj desetino od tega, kar trošite (ne maram se osterje izraziti) za razne plese in »balle«, položite domovini na altar; CMD. sprejema vse take dokaze resnične »zveste«. Sledite zgledu tržaskih »pipčarjev«! Ali morda za to ni denarja? — Oseki.

Iz soške doline. Cenjeni zsošt-urednik! V naših listih čitam razne dopise od vseh strani; in vedno le pritožbe in pritožbe, da ni nikake svobode več, med tem, ko je pri nas ravno nasprotno! Tu vlada res prava svoboda v vsakem pogledu; le razumeti jo je treba! Zal, da se naše ljudstvo ne more privaditi temu; zato še vedno ograjuje svoje vrtove s kakimi žicami in mrežami, kakor nekaj, radi otrok, živine, zlobne roke. Ali naši gospodi iz svobodne dežele to zagrajevanje ni nikakor po godu; zato proč z vsemi ograjami, ker tudi vrtovom treba svobode! Da se ljudstvo bolje privadi novim nazorom o svobodi, jemljejo tisti razni zastopniki oblasti sekiri in sekajo, kar se jim zdi, sadne in drugo dreve, kolikor ga je še; ali podirajo zidove na poljih brez razlike, naj so bogatije nove ali reveže. Čuje se, da kmalu odkrijejo tudi strehe, kjer si je kak predrznež pokril svoj breg z ostanki vojne; morda se godi to tudi iz skrbi za naše zdravje, ker čisti zrak je vendar prvi pogoj življenja! In one beneške gondole dajejo tako lep primer, da moreneške gondole dajo tako lep primer, da moreneške ljudi ljudem za sanovanje — brez srehe. Naše ljudstvo, po svojih starih običajih, nikakor ni še navajeno svobodnemu dihanju in se tudi noče vaditi v tem; raje preklinja, škripče z zobmi, ker tolažbe ni od nikoder. Saj kake pravice še nikoli ni bilo treba v — svobodnih in celo osvobodjenih deželah.

Dan prvega majnika so postavili domači fantje v eni kanalskih vasi visok mesecsenj mlaj, kakor je to pač navada, od nekaj in povsod, po naši dolini. Na mlaj spada seveda naša trobojnica; ker pa nam je vojna vse vnelila in odvzela, nam je posebno strogo prepovedana ravno naša trobojnica; a tuje lastnine si človek seveda ne sme lastiti, ker to bi bilo proti zakonu. Zato so nasadili na vrh mlaja nekako rdeče strasiljo; ali, rdeča barva straši marsikatero bitje v naravi in razjašja posebno parstje ne do srditosti. In take pojave razburjanja smo opazili tudi tu; skakali so okoli tega strasilja, da bi ga spravili doli, ali bilo je previsoko, da se ni dalo doseči. Kaj storiti, da strasiljo pade? To so kmalu pogruntali: zažugali so gostilničarjem; za zaprejem gostilen, dokler ne izgine rdeče strasiljo; in izvršili so res svojo pretnjo; gostilne so ostale zaprte, a rdeče strasiljo pa gori na visokem mlaju. In kakor, da so se purani domenili s petelini; spravili so se vsi do mlaja in začelo se je skupno ljubovanje pri tleli, dokler je padel s svojim strasiljom vred in — domovina je bila rešena in gostilne zopet odprle.

Kakor čujemo nas osreči v kratkem novi ljudski odrešenik dr. Tuma s svojim obiskom. Gotovo nam pripomore, da se naše potrdije kmalu poravajo, da-si se tudi on drži starega mnenja, da je Bog najprej sebi brado ustvaril in potem še-le drugim. Nu, ko se je to njemu posrečilo, bo sedaj seveda skrbel le za nas

predobiti celu masu, kako se to čini s pejdin-
cinali.

Pojedinci šalju decu v skolo s tujim jezi-
kom u nadi, da ce njihova deca danas sutra s
tim jezikom postignuti dobru sluzbu, s kojom
ce dobro ziveti. Masa pak predobro zna, da
ne mogu sva deca dospeti tako daleko, da bi
postigla lepu karijeru.

Njoj je dobro i predobro poznato i to iz is-
kustva, da mogu to postici samo pojedinci.
Ona shvaca zrelje od pojedinca, jer u tome
vidi pogibao, da ce joj nestati one svetlinje —
jezika i narodnosti, koju su njoj namenili nje-
zini predci. Zato pre negoli propusti propasti
svoj jezik radje ce sva izginiti pod pritiskom,
ali u kotloko joj bude moguće, ona ce se uvek
odupirati utečaju i silii! Evo što kaže masa
po letri, kad se je upita, zašto ne šalje decu u
talijanski skolo:

«E rad bi, da mi deca znadu bolje citati i
pisati od mene, ali pre negoli dozvolim, da mi
se iznarodi, volim, da budu glupi ko i mi ali
samo nek ostanu narodni ljudi!»

Tako ta masa veli, pa zato uzaluden im
trud! Niti globe niti pretinje ne ce ih pristiti,
da šalju decu u njihove skole.

I postunjenje samih ucitelja odvraća ih od
siljanja. Razliku, koju cine i isticu njihovi ucit-
telji medju jednom i drugom narodnoscu, tako
ih je utvrdila u narodnosti, da ih ni komunisti
ne ce moći napredac predobiti za sebe.

Još ikome i to što je neki talijanski ucitelj za
vreme jedne gungule (u jednom selu, kraj Pu-
le) isao pomoći, govoriti: «Sti, karabinjerima.
A narod pomoći, z nozom: «Sti, takovom sin-
turu bismo dali našu decu, da ih valjda ubije!»

Treći je razlog, što ih odvraća od skole:
školske knjige. Stvar ce razjasniti samo par
reči iz školskih knjiga:

«Il mio libro», per la quinta classe elemen-
tare od L. Mestica — Galamnia. I to štivo
«Le cinque giornate di Milano» («Petersen mil-
anskih dana»), na strani 274. spomenute knjige.

Evo dstavaka tog citava: «Nel tempo in cui
l'Italia era divisa in più Stati sotto il governo
di principi assoluti, la Lombardia e la Vene-
zia erano le regioni, più infelici, perche tiran-
neggiavano dall'Anstria. Questa via teneva reg-
gimenti Croati, soldati rozzi e crudeli, vestiti
con bianche uniformi, sempre pronti a metter
mano alle armi e a versare il sangue degli Ita-
liani, i quali nutrivano un ardentissimo desi-
derio di libertà e un odio immenso per lo stran-
iero.» «U vreme kad bijaše Italija razdeljena
u više državica pod vladom nasilnih vojvoda,
Lombardija i Mletička behu najnesretnije po-
krajine, jer behu tiranisane od Austrije. Ova
države tamo hrvatske pukovnije, čiji vojnici
behu sirovi i okrutni, odeveni belim unifor-
mama, uvek pripravnji pograbiti za oružje i
leveti krv Talijana, koji gojahu neodoljivu že-
lju za slobodom i grdnj mržnju na stranca.»

«Eto — to su knjige, koje se davaju našoj deci,
nek se uče mrziti — same sebe, svoje roditelje
i celi svoj rod. Prokušano je, da odrastao
čovjek ne može slušati, gde ga sve grdi, a nek-
omu neće dete, čia je duša veoma osetljiva.

I sama deca opaziše to štivo, pa napokon ne
htedeše više u skolo. Ali još ikome treba vi-
diti s kojom gorljivošću tumače takve stvari
njihovi ucitelji! Time dakle hoće da nas pre-
dobe?

Retki su slušaji ili ih uopšte ni nema, da
čovjek po nagovoru drugoga zamrzi sam na
sebe. Od tog brašna ne bude pogacela veli
narodna poslovica. Svojim činovima postizu
baš protivno od onoga što žele!

Time dakle hoće da razruše narodnostne
granice ili barem da nestane mržnje i da se živi
bratski. Ne, oni ne žele prijateljstva s nama,
već hoće mržnju, koju sami uspostavljaju! Mi
smo narod velikodušan, a ne okrutan, mi vo-
limo mir a mrzimo rat; mi želimo prijateljstva,
a ne neprijateljstva; želimo ljubav a ne mrž-
nje; no oni nas sve više i više potiskuju bliže
narodnostne mržnje, koja ako i tako po tradi-
ciji bi morala obstojati i od koje smo voljni
odreći se, a odatlećujući nas od ljubavi i bristva.

Mi ne možemo verovati, da su naši predci pred
70 godina bili okrutni i da htedeše ugušiti slo-
bodu drugih, kad je sami žaljahu i za nju se
borahu protiv troje neprijateljstva! Mi mo-
žemo samo verovati, da behu prisiljeni od svojih
tlatitelja ugušivati volju naroda. Svoje-
voljno oni ne uradiše toga, već pod pritiskom
jačega i od straha, da ne izgube glavu. Pa
kad bi i to bili učinili, ne bi počinili većeg
greha od današnje kulturne Italije, koja neće
da pristane na samoodlučevanje naroda, naime
da se povede plebiscit u krajevima, gde je
ogromna većina druge t. j. naše narodnosti!

Zašto se pako u toj knjigi ne nalaze zločinaci
postupki kulturnih (?) Mletičana naprama Hrvati-
nima? Zašto ne opisuje onog stradanja neduž-
nih hrvatskih «galota» prikovanih na dnu
mletičkih ladja? Zašto ne opisuje stradanje
hrvata pod «Ponte dei sospiri» u Mlecima? Zašto
ne opisuje zlodela providura po Istri i
Dalmaciji itd. itd.?

Misle moguće, da ih narod po Istri i Dalma-
ciji ne poznaje? Znadu li oni, što je spomenuta
već narodna tradicija? Ako znadu, od tada
nek si zapamte, da ta tradicija prelazi od ko-
leni na koleno i ne nestaje je, već preotimlje
sve više maha!

Oni zovu ljubav, a silju mržnju! Ako bude
tako dalje, ta će mržnja rasti i rasti, te će do-
preti do svog vrha i — prekipeti će...!

Ljubdrag.

Pipčarstvo in pipčarji.

Popravek. V sobotnem listu je bil znesek
1.500 (kobaridski pipčarji) pomotoma dvakrat
izkazan pod oznako »kobaridski čedrarji«.
Ravno tako ne spadajo v pipčarski seznam
zneski, darovani v počastitev spomina pok. g.
Barla.

Pipčarji za možko CMD: polovica za sir in
mortadelo, ki so jo pozabili plačati pri Jožetu
4.—, polovične obresti od tega dolga 1.—. —
Tolminski pregledovavci oglobil v Ljubljani
Groma, ker je bil brez legitimacije za 1 srebrno
žiro, fiala prijatelj pipčarjev 5 dinarjev, policijski
Polde, ker je pipec provociral 1 srebrno
krono, dr. Hacin, ker je prijel za pipco 10 din.,
dr. Ernest Majer 5 din., Snovčev Jože pl. Gameljski
5 din., Bohinjale Jaka iz Jblane 10 din. To
dinarsko svoto (35 din.) je ob prehodu čez me-
jo vžela v pristožno shrambo kr. jugoslovenska

finančna straža in je zato tolminski pregledo-
vavci založili L 20.—. — Oki in Oku za pipce
svojega obeta 8.—. — Mirko Gržina iz Sem-
petra 20.—, ta luškana njegova sestra 10.—,
ta srčkana njegova sestra 10.—. M. Gržina
oglobil tržaškega pregledovavca, ker ni imel
obrezanega pipa 2.—, neobrezanec, ker se je
smejal pri obrezovanju 3.—, M. Gržina, da bo
okroglo 5.—. — Na izletu v Bistrico-Trnovo:
Ga. Brinskova oglobila pregledovavca trikrat
po pet lir: prvič, ker jo je imenoval »milostiv-
«; drugič, ker se je doteknil ujeja blaga, tret-
jič, ker je zagrešil še tretji težak, neznani mu
zločin, skupaj L 15.—. — Za pogostitev v Bit-
njah in Trnovem tržaški pipčarski izletniki L
130.—. — Neimenovan Jugosloven iz Komande
20.—, ipavska kukovca 2.—. —

Iz Komna preko Bazovice: raztrgane lilače,
Komen 2.—, zatu k se ni znan predstaviti, Ko-
men 2.—, k se ni znal, kaj je, Komen 2.—, Fran-
celj Popovič, Kralji 5.—, radovedne diplome,
Volčji grad 2.—, lisasta pitka, Volčji grad 2.—,
Angelj Pahor 2.—; na volceti Ukmarjevi v
Komnu nabralo društvo »Janezov« 46.—; ta
k' nuosi cvikarje, Komen 5.—, bela pitka, Ko-
men 3.—, Mirko Presl 1.—, brska pitka; sku-
paj L 73.—. Živeli vsi, od raztrganih hlač do
»Janezov« in brske pitke!

Prvi del sedmega mesečnega prispevka pip-
čarskih prijateljev J. B. — L 228.—

Trnovski lovčarji: Kranjčev Ludvik 15.—,
oče od ta mladja Fadguc 50.— (č. čl.), sin
od ta starja Fadguc 50.— (č. čl.), komunist
Vladko 5.—, ta spehaš Pepe 10.—, ta špehaš
Lojze 5.—, ta mlad Fadguc podkupi Lojzeta
5.—, Lojze, ker se je dal podkupiti 10.—, Lojze
se odkupi 50.—, netržaški Peter 21.—; skupaj
L 226.—.

K svoti prispevkov uradništva J. B. dodal
Maks Vidic L 100.—. — Lojze Ferfolja za us-
lugo L 500.— (to svoto je še treba inkasirati).
Skupaj v tem izkazu: L 1377.—, 1 srebrna
lira, 1 srebrna krona.

Izkaz pipčarskega kluba za peti mesec:
Izkazano v »Edinosti« št. 105. L 358.—, v št. 106.
L 54.—, v št. 107. L 413.—, v št. 108. L 357.—,
v št. 114. L 310.—, K jsl. 80.—, nekolikovanih
L 776.—, v št. 112. L 90.—, v št. 113. L 10.—,
v št. 114. L 310.—, K jsl. 80.—, nekolikovanih
kron 110.—, v št. 115. L 108.—, K jsl. 50.—,
v št. 116. L 154.—, K jsl. 33.49, v št. 117. L
300.—, v št. 118. L 568.—, K jsl. 33.—, v št.
119. L 389.—, v št. 122. L 100.—, v št. 123.
L 241.—, v št. 124. L 2871.05, K jsl. 80.—,
nekol. K 20.—, v št. 125. L 777.—, 1 s. r. r. L
1 srebrna krona. Skupni iznos petega meseca:
L 8063.05, 1 lira srebrna, 1 K srebrna, K jsl.
276.49, nekolikovanih kron 130.—, ali K jsl.
61.210.24 (povprečni mesečni tečaj).

Ker je pipčarski klub zbral v prvih štirih me-
secih K jsl. 97.310.46, znaša, po pristitju pe-
tega meseca, doslej nabrana svota K jsl.
158.520.70.

DAROV.

Za Organizacijo Oskrbnic vojniških sirot
(nabiralna pod Matilde Pertol): Ant. Rebek
L 20, po L 10: R. Subotič, Fr. dr. Pertolova,
A. Förster-Sabec; Antonija Guštin L 7, Milan
Pertol L 5; po L 3: N. N. in A. Martelanc. Sku-
paj L 68.— Nabiralna pola ilka dr. Stegaj:
po L 10: I. dr. Stegaj, E. Okretič, M. Starč;
po L 5: Iv. Mikelič, Olga Pertol, Olga Čermelj
in Jul. Vodopivec; Ana Svagelj L 4; po L 3:
Ana Pertol, Ida Pogorelec, Anica Čok; Lina
Ternovec L 2. Skupaj L 65.—

Za Trgovsko izobraževalno društvo: Jak.
Kosmerlj L 100.—

Gosp. Zidar Gregor daruje L 100 Trgovski
šoli v Trstu v spomin pokojnega Srečka Bartel.
— Na svatbi g. Jankota Verbiča z gosp.
Mici Meze se je nabralo med svati za kuhari-
ce, katere so pa darovale za možko podru-
žnico CMD L 240.—. Denar hrani uprava.

— Za »Dramatično društvo« v Trstu so da-
rovali gg. Zdravko Katnik L 500.—, Jos. Mi-
helič L 500.—, A. Ferfolja L 400.—, Rado
Petrič L 400.—, Gr. Stepančič L 200.—, Ivan
Mankoč L 200.—, Julija Ferfolja L 200.—, dr.
E. Starč L 200.—, dr. H. Okretič L 100.—,
Ante Bogdanovič L 100.—, N. N. L 100.—, in
dr. Matej Pretner L 50.—. Drugo listo objavi-
mo pozneje. Vsem darovalcem iskrena zahva-
la v imenu našega kulturnega napredka.

Slov. planinski društvo vabi na izlet na
Učko (1396 m). Odhod v sredo, 2. junija, iz
postaje pri Sv. Andreju ob 16.55 do Lupo-
glave, nato peš na Poklon, kjer se prenoči v
gostilni g. Peruča. V četrtek na vse zgodaj
polet na vrh. Povrnitev popoldne v Lupoglavo
in prihod v Trst ob 22.20 zvečer. Priporoča
se, da se prinese hrana seboj.

Zadnje vesti.

Otvoritev italijanskega parlamenta. — Kon-
ferenca v Spa. — Pogajanja z Jugoslavijo.

RIM, 31. Otvoritev parlamenta je določena
za 9. t. m. Po vladnih izjavah se bo vršilo po-
litično glasovanje, nakar se bo zasedanje zbor-
nice prekinilo, ker odide ministrski predsed-
nik na konferenco v Spa, ki se ne odloži, ka-
kor je bilo javljeno, temveč se bo začela zad-
nje dni junija. Prve dni julija se bo zopet
začelo pogajanja z Jugoslavijo.

**PRED NOVIM DRŽAVNIM PREVRATOM
V NEMČIJI?**

PARIZ, 30. Po mnogih vesteh se da sklepa-
ti, da se pripravlja v Nemčiji nov državni pre-
vrat. »Freiheit« javlja, da je moral državni ko-
misar Boroski ustaviti rekviriranje orožja v
iztočni Prusiji, kjer je tudi polcija v zvezi z
reakcionarnim gibanjem. Tudi v Pomeraniji
se ustanovljajo oborožene struze.

Rusko - zavezniška pogajanja.

LONDON, 30. Počlaščenec ruske sovjetske
vlade je začel pogajanja s člani medzavezni-
škega gospodarskega sveta, v katerem so za-
stopane Anglija, Francija, Italija in Belgija.

**Amnestija za politične zločince na Čehoslo-
vaškem.**

PRAGA, 31. Predsednik čehoslovaške re-
publike Masaryk je dovolil ob priliki otvorit-
ve parlamenta, ki ga je izvolila republika, am-
nestijo za vse politične zločince. V tej amne-
stiji je vključen tudi komunist Muna.

MALI OGLASI

se računajo po 20 stotink beseda. — Najmanjša
pristojbina L 2.—. Debele črke 40 stotink beseda
Najmanjša pristojbina L 4.—. Kdor išče službo
plača polovično ceno.

ABSOLVENTINJA dvorazredne slovenske tr-
govske šole večja slovenskega, nemškega
in italijanskega jezika, želi vstopiti v slu-
žbo v mestu ali na deželi. Ponudbe na ins.
odd. »Edinosti« pod »Absolventinja«. (4006)

SLUŽKINJO, Slovenko, praktična, vseh do-
mačih del išče slovenska družina. Dobra
plača, dobra hrana. Dvomeščni dopust.

SLUŽKINJO, Slovenko, praktično vseh do-
mačih del išče slovenska družina. Dobra
plača, dobra hrana. Dvomeščni dopust.
Predstaviti se v pisarni Lentač, ul. Felice
Venezian 5 od 11 do 12. 4007

LEPA VILA v bližini Bleda, na Gorenjskem
se ugodno proda. Naslov pove ins. odd. »E-
dinosti«. 718

ISCEM dobro izveščeno kuharico za gostilno,
oziramo dam v najem tudi gostilno »Andemo
de Franc«, ul. Geppa 18. 714

ZADRUŽNA ZVEZA V TRSTU, ul. Torre
bianca 39, I. n. išče za par tednov gospo-
dično večjo pisavi na pisalnem stroju. 716

HARMONIKA na 2 vrsti in gramofon za go-
stilno se proda, ul. Ferriera 17, dvori-
šče. 719

ZAVEŠNI SLOVENCI, kateri želijo kupiti po-
sestva v Ljubljani ali ljubljanski okolici, naj
se obrnejo na Franca Goldman, Križevni-
ška 9, Ljubljana, Jugoslavija. 717

GOSPODICA PRODAJALKA išče službo v
kaki trgovini ali kot praktičantinja v kaki
pisarni, najraje na deželi. Ponudbe na ins.
odd. »Edinosti« pod »Prodajalka«. 715

DEŠEK ali prileten mož za varstvo konjov
se išče. Hrana, stanovanje in dobra plača.
Gostilna Spangher, Barkovlje 42. 719

MODISTKA, Slovenka, se priporoča cenjenim
damam v mestu in okolici. Ulica Ales. Volta,
št. 2, V. nadstr. vrata 19. (za ljudskim vrhom.)

SREBRN DENAR kupujem po najvišjih cenah
v vsaki množini. Prijem lahko ponj. Alojz
Povh, Garibaldijev trg št. 3 (prej Barriera).
Tel. 329. 3341

SIVALNE STROJE, tudi pokvarjene kupujem.
Ul. Scalatina 2, Renner. 703

LOVSKEGA PSA mladiča ali dresiranega ku-
pim. Ivan Zelen, Senožec. 707

PRAŠIČI, zdravi se dobijo pri Ivanu Jerjalu,
Boršt št. 1. Blago prvostavno, teže od 10
do 25 kg. Cena po dogovoru. 708

KUPUJEM CUNJE po 45, železo po 33 stot.
Skladišče Campo Belvedere 2 709

FOTOGRAF A. JERKIC, Trst, ul. Roma 24. Gorica
Corso št. 36 na dvorišču. P 711

PRODAJALKA, dobra mož v specerijski in
manufakturni stroki želi premeniti službo.
Naslov pove ins. odd. »Edinosti«. 4006

VSAKOVRSNE VREČE kupujem in plačam
po najvišjih cenah. Jakob Margon, Solitario
19. 697

KUPUJEM ŽELEZO po 32 stot.kg, baker
4.80 kg bron 4.— kg, medenino 1.60 kg, svi-
nec 1.40 kg lito železo 44 stot. kg, kosti 20
stot. kg. Ul. S. Francesco 10, Miheutič. 687

GOSPOD, pošten mladenič, v dobri službi,
želi znanja v svrhu ženitve z dobrosrčno
gospodično, mogoče šiviljo, 28 do 38 let sta-
ro, neomadeževane preteklosti. Resne po-
nudbe pod »Resnica« na ins. odd. »Edino-
sti«. 688

KROJACNICA Avgust Štular ul. S. Francesco
d'Asti št. 34, III. je edina dobroznana kro-
jačnica v Trstu. 3367

PIANINO ali glasovir, tudi potreben poprave.
kupim v vsakem kraju po najvišji ceni. Mi-
roslavica Zigon, Trst, ulica XXX. oktobra
št. 8. 527

ANGLEŠKI in francoski jezik se uči na CM
šoli na Acquedotto 20, in v ul. Bocaccio 3,
vrata 14. Otvoritev poslovnih tečajev za odr-
asle in deco ter trgovsko korespondenco.

ISCE SE priden vrtnar za cvetlice, stalno 28
ur na teden. Zastonj je ponuditi se brez iz-
pričave dobrega vedenja in dolgi let služ-
be. Ponudbe na ins. odd. »Edinosti« pod »Jaz
sem cvetlični vrtnar«. 667

STANOVANJE z 2 ali 3 sobami ter kuhinjo
(s plinom) nemeblirano, išče mladi, oženjen
čehoslovski uradnik, (v Barkovljah, v Ro-
jenu ali v Bosketu). Ponudbe pod »Visoka
najemnina« na ins. odd. »Edinosti« 702

Zahvala.

Globoko ginjeni se srčno zahvaljujemo vsem, ki
so na katerikoli način nam stali ob strani v dolgi in
težki bolezni ter ob pregledni smrti nam vsem dra-
gega

Josipa Pečar

Posebno izrekamo iskreno zahvalo pevskeemu
zboru združenih društev za petje žalostink, osobito
pa za oskrbitev pogreba. Njih sožalje nam olajšuje
prenos te težke in nenadomestljive izgube.
Vsem srčna hvala.

Božidar Michael Pečar in Fran Tominc.

Peter Furlan

posestnik

je danes po kratki bolezni v viski starosti
96 let mirno v Gospodu zaspal. Zalujoti sin
Ivan, sestre Uršula, Marija vd. Flego, brat
Andrej, vnukinje Lucija, Marija por. Kobec in
vnuh Anton Kobec, naznanjajo to žalostno vest
vsem sorodnikom, prijateljem in znancem.

Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil
v torek, 1. junija ob 17 pop. iz hiše žalesti
S. M. Magd spodnja št. 910 na pokopališče na
Katinaro.

TRST, 31. majnika 1920.

Novo pogrebno podjetje Trst. Corso V. E. III. 47.

Lovrenc Brce

v soboto 29. t. m., po dolgi bolezni, v 33 letu
svoje dobe, mirno v Gospodu zaspal. Pogreb
se je vršil v nedeljo, 31. t. m. Vsem blagim
osebam, ki so na katerikoli način izkazali zad-
njo čast blagemu pokojniku, izrekamo tem po-
tom najsrčnejšo zahvalo.

Posebno se zahvaljujemo gospodu župniku,
pevskeemu društvu »Slov. straža« in gospodu
povodnji učitelju Pahorju.

V GROBADI, 31. majnika 1920.

Mati in Terezija Brce roj. Vrše, starši. Anton,
Ivan, brata. Marija Milkovič roj. Brce in Josi-
pina Brce, sestr. Anton Milkovič, svaki.
Josipina Brce roj. Vrše, svakinja, nečaki in
nečakinje.

Tržaške tvrdke.

IVAN BIDOVEC
Trst, ulica Genova 13. Trgovina jestvin in ko-
lonijalnega blaga. Cene zmerne.

MEHANIČNA DELAVNICA.
Odlikovana Ilvarnica Osvaldella, Via Media 26.
Izdelovanje in poprava strojev in motorjev. Pro-
računi.

DAMSKA KROJACNICA
A. Mermolja, Trst, ul. Commerciale 3. Izdeluje vsa-
kovrstne obleke po angleškem in francoskem kroju,
plesne obleke, obleke za poroke, bluze za gleda-
lišče itd. Cene zmerne. Po-trežba točna. 337

MAJOLICNE PEČI IN STEDILNIKI.
M. Zepar, ul. S. Giovanni 6 in 12. Najboljša
izdelovanja in najpopolnejša vrsta. Cene zmerne.
202

PAPIR.
Velika zaloga papirja za ovitke, papirnatih vre-
čic lastne tovarne. Valčki raznih barv in velikosti.
Cene zmerne. Gastone Dollinar, Trst, Via dei
Gelisi 16. 256

ZOBOZDRAVNIŠKI KABINET

ulica Chiozza št. 5, I. nadstr.
Sprejema od 9-13 in od 15-17. Izvršujejo se
umetni zobje v kakršnemkoli sistemu z nebom
in brez neba po moderni tehniki.

Dr. F. Tamburini
MARIO MORO, tehnični vodja.

ZOBOZDRAVNIŠKI AMBULATORIJ

Zobozdravnik dr. E. CLONFERO
— in —

dentist Stanke Perhavec
Trst, trg Goldoni št. 11, II. nadstr.

sprejemata od 9-12 in od 15-19

Izdiranje zob brez bolečin, zobovja,
zlati mostovi brez neba, reguliranje
zob in zlate krono.

Vsa dela se izvršujejo po moderni tehniki

PFaff

Stroj za šivanje in vezanje pravi nemški uzorci
Seidel & Neumann in
„Singer“ Gast & Gasser

Bogata zaloga vseh potrebščin. Trdka ustanovljena 1. 1878
Mehanična delavnica za vsako popravila. FRANCESCO BEDAR
Trst, ul. Campanile 19

Fotografski atelje Daguerre

Trst, Corso št. 39.
Razpisane v platino, specialista: slike v
barvah, fotostiziji, Gabinet, vizit, povečanja,
reprodukcije vsakevrste. Elektr. razsvetljava.

HERMANGILD ROCCA, TRST